

Overzicht Medische- en psychosociale basiskennis voor zorgverleners in de complementaire zorg.

Afgeleid van de eindtermen van PLATO

**Algemene basiskennis uitgeschreven
vergelijkende tabel Medische kennis en Psychosociale kennis**

Volgens de taxonomie van Bloom

Samengesteld en bewerkt door Mariet van Buuren

Instituut voor E.E.N. Panheel

TOELICHTING

De cursief gedrukte teksten zijn afkomstig uit de A tabellen maar om de totale kennis makkelijker te kunnen vergelijken cursief in de B en C lijst gezet. Dit staat er dus voor de leesbaarheid bij de orgaanstelsels dubbel in.

In de lege kolommen kan men voor de vindbaarheid met bladzijde verwijzing werken naar de eigen uitgeschreven eindtermen van de opleiding/beroepsorganisatie.

De taxonomie van Bloom is tussen haakjes weergegeven per onderdeel.

DE TAXONOMIE VAN BLOOM:

1. Kennis: feiten, reproductie of gebeurtenissen
2. Inzicht: opbouw uit kennis en verworven inzichten; kunnen selecteren en samenvatten
3. Toepassen: het toepassen van nieuwe kennis en inzicht en oplossend kunnen werken
4. Analyseren: probleemoplossend kunnen werken en dingen kunnen scheiden
5. Synthetiseren: ontwerpen, samenstellen, ontwikkelen en kennis op verschillende terreinen kunnen combineren
6. Evalueren: concluderen besluiten en beargumenteren

Tabel A Eindtermen medische en psychosociale basiskennis

VAKGROEP NATUURGENEESKUNDE Algemene eindtermen A en B	VAKGROEP PSYCHOSOCIAAL Algemene eindtermen A en C
BASISBEGRIJPPEN Definitie gezondheid volgens WHO (1) Gezondheid en ziekte (1) Preventie (1) Curatie (1) Palliatie (1) Symptomen (1) Infectie (1) Klachten (1) Besmetting (1)	BASISBEGRIJPPEN Definitie gezondheid volgens WHO (1) Gezondheid en ziekte (1) Preventie (1) Curatie (1) Palliatie (1) Symptomen (1) Infectie (1) Klachten (1) Besmetting (1)
ANATOMIE Orgaanstelsels en de ligging van de organen (1)	ANATOMIE Orgaanstelsels en de ligging van de organen (1)
FYSIOLOGIE definitie en basisbegrippen uit de fysiologie (1)	FYSIOLOGIE definitie en basisbegrippen uit de fysiologie (1)
PATHOLOGIE oorzaken van ziekte en reacties lichaam (2)	PATHOLOGIE oorzaken van ziekte en reacties lichaam (2)
Diagnostisch proces binnen de geneeskunde Theoretische onderbouwing van medisch algemeen lichamelijk onderzoek (1)	Diagnostisch proces binnen de geneeskunde Theoretische onderbouwing van medisch algemeen lichamelijk onderzoek (1)
Geïntegreerde geneeskunde Integratie tussen fysieke, psychosociale en sociale factoren (2)	Geïntegreerde geneeskunde Integratie tussen fysieke, psychosociale en sociale factoren (2)
Informatievaardigheden Zoeken en beoordelen van informatie in voor het vakgebied relevante databases zoals: Pub- Med, Cochrane, ERIC, Scholar,	Informatievaardigheden Zoeken en beoordelen van informatie in voor het vakgebied relevante databases zoals: Pub- Med, Cochrane, ERIC, Scholar,

Google (2) Relevantie van artikelen in vaktijdschriften (waarin o.a. verwezen wordt naar wetenschappelijke) artikelen) voor het eigen beroepsmatig handelen (2)	Google (2) Relevantie van artikelen in vaktijdschriften (waarin o.a. verwezen wordt naar wetenschappelijke) artikelen) voor het eigen beroepsmatig handelen (2)
Grenzen van vakgebied / eigen professionaliteit Grenzen eigen deskundigheid en vakgebied, kent professionele beperkingen (4)	Grenzen van vakgebied / eigen professionaliteit Grenzen eigen deskundigheid en vakgebied, kent professionele beperkingen (4)
Gezondheidsgedrag van mensen Over- en onder rapporteren van klachten. Gezondheids <u>bevorderend</u> en gezondheids <u>belemmerend</u> gedrag (2)	Gezondheidsgedrag van mensen Over- en onder rapporteren van klachten. Gezondheids <u>bevorderend</u> en gezondheids <u>belemmerend</u> gedrag (2)
Contextfactoren van invloed op welbevinden, ziekte en ziektebeleving O.a. risicofactoren en beschermende factoren (3)	Contextfactoren van invloed op welbevinden, ziekte en ziektebeleving O.a. risicofactoren en beschermende factoren (3)
Organisatie van en samenwerken binnen de Nederlandse gezondheidszorg Schriftelijke communicatie met de reguliere en complementaire gezondheidszorg (2) De sociale kaart: organisaties in (geestelijke) gezondheidszorg in NL en hun doelen (2)	Organisatie van en samenwerken binnen de Nederlandse gezondheidszorg Schriftelijke communicatie met de reguliere en complementaire gezondheidszorg (2) De sociale kaart: organisaties in (geestelijke) gezondheidszorg in NL en hun doelen (2)
Reguliere medische en psychosociale behandelwijzen (1)	Reguliere medische en psychosociale behandelwijzen (1)
WETGEVING EN GEZONDHEIDSETHIEK	WETGEVING EN GEZONDHEIDSETHIEK
Wetten in de gezondheidszorg kennen met hun doel: BIG; Klachtenwet Cliënten Zorgsector; WBP; WGBO (2) (ethische) Gedragscodes (2) Ethische vraagstukken en handelingsopties daarbij (2) Algemene praktijkrichtlijnen (2)	Wetten in de gezondheidszorg kennen met hun doel: BIG; Klachtenwet Cliënten Zorgsector; WBP; WGBO (2) (ethische) Gedragscodes (2) Ethische vraagstukken en handelingsopties daarbij (2) Algemene praktijkrichtlijnen (2)

Tabel B en C Eindtermen medische en psychosociale basiskennis

VAKGROEP NATUURGENEESKUNDE	VAKGROEP PSYCHOSOCIAAL
Algemene eindtermen A en B	Algemene eindtermen A en C
Medische basiskennis	Medische basiskennis
EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS	EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
ONDERZOEKSTECHNIEKEN	ONDERZOEKSTECHNIEKEN
<p>Meest gangbare (medische) onderzoekstechnieken Zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laboratoriumonderzoek • cholesterol • leverfunctie • bloedsuikerregulatie • anemie • ontstekingsmarkers 	
FARMACOLOGIE	FARMACOLOGIE
<p>Algemene farmacologie Farmacokinethiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resorptie, distributie, transformatie en excretie (1) <p>Begrippen in farmacologie zoals therapeutische breedte, halfwaardetijd, klaring (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkingprincipes van een geneesmiddel (2) • Bijwerkingen (1) • Interacties (2) • Veranderde werking van geneesmiddelen (2) 	<p>Algemene farmacologie Farmacokinethiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resorptie, distributie, transformatie en excretie (1) <p>Begrippen in farmacologie zoals therapeutische breedte, halfwaardetijd, klaring (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkingprincipes van een geneesmiddel (2) • Bijwerkingen (2) • Interacties (2) • Veranderde werking van geneesmiddelen (2)
<p>Hoofdgroepen geneesmiddelen (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analgetica • Antibacteriële middelen • Antimyotica • Antivirale middelen • Antithrombotica • Psychofarmaca: (antipsychotica, antidepressiva, hypnotica/anxiolytica, overige psychofarmaca) • Hormonale middelen 	<p>Hoofdgroepen geneesmiddelen (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analgetica • Antibacteriële middelen • Antimyotica • Antivirale middelen • Antithrombotica • Psychofarmaca: (antipsychotica, antidepressiva, hypnotica/anxiolytica, overige psychofarmaca) • Hormonale middelen

	<ul style="list-style-type: none"> • Antihistaminica • Bloeddrukregulerende medicijnen • Maagzuurremmers en maagbeschermers • Cholesterol verlagers • Insuline • Cytostatica • Vaccinaties 		<ul style="list-style-type: none"> • Antihistaminica • Bloeddrukregulerende medicijnen • Maagzuurremmers en maagbeschermers • Cholesterol verlagers • Insuline • Cytostatica • Vaccinaties
	CELLEN EN WEEFSELS		CELLEN EN WEEFSELS
	Anatomie en fysiologie De bouw van een menselijke cel (1) De functie van de celorganellen (2) Werkingsprincipes van de menselijke cel: diffusie, osmose, actief transport (2) Celdeling (mitose / meiose) (2) Differentiatie van cellen in een menselijk lichaam (2) De verschillende weefsel groepen (1)		Anatomie en fysiologie <i>(tabel A) Ligging van cellen en weefsels (1)</i> <i>(tabel A) Fysiologie: Definitie en basisbegrippen van cellen en weefsels (1)</i>
	Pathologie symptomen, pathofysiologie, complicaties, oorzaken en medische benadering van: <ul style="list-style-type: none"> • Aangeboren en genetisch bepaalde aandoeningen • Ontstekingen en infecties, kanker en tumoren 		Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van cellen en weefsels (1)</i>
	HART EN VAATSTELSEL		HART EN VAATSTELSEL
	Anatomie en fysiologie De grote en de kleine bloedsomloop (2) De bouw van een slagader, haarvat en een ader (1) Anatomie en werking van het hart (2) Regulering arteriële bloeddruk (2) Kenmerken systolische druk, diastolische druk en polsdruk (2)		Anatomie en fysiologie <i>(tabel A) anatomie: ligging van hart en vaatstelsel (1)</i> <i>(tabel A) fysiologie: definitie en basisbegrippen van cellen en weefsels (1)</i>
	Pathologie symptomen, pathofysiologie, complicaties, oorzaken en medische benadering: <ul style="list-style-type: none"> • angina pectoris (2) • dreigend hartinfarct en hartinfarct (2) • decompensatio cordis (2) • hartritmestoornissen (2) • hypertensie en hypotensie (2) • atherosclerose (2) 		Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van het hart en vaatstelsel (1)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • claudicatio intermittens (2) • hoog cholesterol (2) • trombose en embolie (2) • varices (2) • oedeem (2) 		
	TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
	BLOED- EN LYMFESTELSEL EN AFWEER		BLOED- EN LYMFESTELSEL EN AFWEER
	Anatomie en fysiologie <ul style="list-style-type: none"> • De functies en samenstelling van het bloed (2) • De verschillende bloedgroepen (2) • bloedtransfusieschema (2) • Resusantagonisme (1) • Hematocriet (1) • De werking van erythrocyten (2) • Functie en plaats van vorming van leucocyten (1) • Weerstand en immuniteit (2) • Bezinkingsnelheid (2) • Bloedstelping (2) • De bouw en de werking van een lymfeklier (2) • De functies van de milt (2) • De ligging en de functie van de thymus (2) 		Anatomie en fysiologie <i>(tabel A) anatomie: ligging van het bloed en lymfe (1)</i> <i>(tabel A) fysiologie: definitie en basisbegrippen van het bloed en lymfe (1)</i>
	Pathologie Zorgverlener is bekend met symptomen, pathofysiologie, complicaties, oorzaken en medische benadering van de aandoening: <ul style="list-style-type: none"> • vormen van anemie (2) • carcinomen (2) • leukemie (2) • maligne lymfoom & Hodgkin (2) • allergieën (2) • multipel myeloom (2) • pollinose (2) • anafylactische shock (2) • HIV en AIDS (2) • lupus erythematodes (2) • sclerodermie (2) • polymyositis (2) • polymyalgia reumatica (2) 		Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van bloed en lymfe (1)</i>

	TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
	BEWEGINGSSTELSEL		BEWEGINGSSTELSEL
	<p>Anatomie en fysiologie Functies van het skelet (2) Bouw van bot(typen) (1) Botvorming (2) De driedeling van een pijpbeen (1) Benaming en indeling schedelbeenderen (1) Opbouw van de wervelkolom (1) Opbouw van het thorax skelet(1) Opbouw van het skelet van de schoudergordel (1) Opbouw van de bekkengordel (1) De beenderen van de onderste en bovenste extremiteiten (1) Botverbindingen en gewrichtstypen (1) Bouw en functie van onderdelen van gewrichten (2) Functies van het spierstelsel (2) Bouw en functie spieren en pezen (2) Ligging en functie van de grote- en kleine spiergroepen (2) de begrippen extensoren, flexoren, adductoren, abductoren, agonisten, synergisten en antagonisten, contractie en spierfascie (2)</p>		<p>Anatomie en fysiologie <i>(tabel A) anatomie: ligging van het skelet, spieren, pezen en banden (1)</i> <i>(tabel A) fysiologie: definitie en basisbegrippen van het skelet, spieren, pezen en banden (1)</i></p>
	<p>Pathologie symptomen, pathofysiologie, complicaties, oorzaken en medische benadering van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afwijkende standen van de wervelkolom (2) • spieratrofie en hypertrofie (2) • polyartritis nodosa (2) • reumatoïde artritis (2) • acuut reuma (2) • artrose (2) • bacteriële of infectieuze reuma (2) • jicht (2) • (morbus) Bechterew (2) • rugpijn en rugaandoeningen (nucleus pulposus, (2) • ziekte van Scheuermann(2) • fibromyositis (2) • tendinitis (2) • bursitis • botbreuken (2) • post traumatische dystrofie (2) 		<p>Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van skelet spieren, pezen en banden (1)</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • polyartritis nodosa; • acuut trauma; verzwikking, verstuiking, zwelling 		
	TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
	ADEMHALINGSSTELSEL		ADEMHALINGSSTELSEL
	<p>Anatomie en fysiologie De bouw van het ademhalingsstelsel (1) Functies neus- en mondademhaling (2) Indeling van de longen in kwabben en segmenten (1) Gaswisseling (2) De ademhalings- en hulp- ademhalingspijpen (1) Ademhalingsbewegingen (1) Principes van regulering van ademhaling (2) Reflexen: hoesten, braakreflex, niezen, geeuwen, hikken en slikken (1) Begrippen: ademvolume, expiratoire reserve volume, inspiratoire reserve volume, residulucht, vitale capaciteit en totale capaciteit (2)</p>		<p>Anatomie en fysiologie Bouw en functie van de luchtwegen (1) Gaswisseling (1) Regulatie van de ademhaling (1)</p>
	<p>Pathologie Symptomen bij ziekten van de luchtwegen: stridor, dyspnoe d'effort en dyspnoe de repos (2) Kussmaul ademhaling, hyperventilatie, Cheyne-Stokes ademhaling (2) cyanose (centraal en perifeer), bradypnoe, en tachypnoe (2) Sputum en afwijkingen hierin (2) Productieve en niet productieve hoest (2) symptomen, pathofysiologie, complicaties, oorzaken en medische benadering van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • astma en COPD (2) • hyperventilatiesyndroom (2) • pneumothorax (2) • pneumonie (2) • longkanker (2) • longembolie en longinfarct (2) • sarcoïdose en Besnier Boeck (2) 		<p>Pathologie Symptomen bij ziekten van de luchtwegen: stridor, dyspnoe d'effort en dyspnoe de repos (1) Kussmaul ademhaling, Cheyne-Stokes ademhaling (1) hyperventilatie (1) cyanose (centraal en perifeer), bradypnoe, en tachypnoe (1) Sputum en afwijkingen hierin (2) Productieve en niet productieve hoest (2) Hyperventilatiesyndroom (2)</p>

TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
NIERSTELSEL		NIERSTELSEL
<p>Anatomie en fysiologie Functies van de nieren (2) Ligging, bouw en functie van de nieren, urineleiders en de blaas (2) Bouw en functie nefron (1) Ultrafiltratie en filtratiedruk (2) Terug resorptie en excretie (2) De functie van de hormonen: aldosteron, A.D.H. en renine (2) Nieren en bloeddrukregulatie (2) De functie van erythropoëtine(2) De functie van de uitwendige en inwendige sluitspier (2) Ontstaan en verloop mictiereflex Urinebuis van de man en de vrouw (1) De samenstelling van normale urine (1)</p>		<p>Anatomie en fysiologie <i>(tabel A) anatomie: ligging van de nieren, blaas en urinewegen (1)</i> <i>(tabel A) fysiologie: definitie en basisbegrippen van de nieren, blaas en urinewegen (1)</i></p>
<p>Pathologie Afwijkingen in de samenstelling van de urine (1) Verschillende soorten pijnklachten bij aandoeningen van nieren en urinewegen: (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • cystitis (2) • pyelonefritis (2) • glomerulonefritis (2) • nierstenen (2) • incontinentie (2) • nierinsufficiëntie en chronische nierinsufficiëntie (2) • terminale nierinsufficiëntie (2) • nefrotisch en nefritisch syndroom(2) 		<p>Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van de nieren, blaas en urinewegen (1)</i></p>
SPIJSVERTERINGSSTELSEL		SPIJSVERTERINGSSTELSEL
<p>Anatomie en fysiologie Functies van de mondholte (1) Ligging speekselklieren (1) Functies en samenstelling van speeksel (2) Samenstelling van het melk- gebit en volwassene gebit (1) De bouw, functie en Werking van de slokdarm, maag, dunne darm en dikke darm en alvleesklier en lever (2) Slikbeweging (1) De samenstelling en functies van maagsap (2) Functie van de nervus vagus (1)</p>		<p>Anatomie en fysiologie <i>(tabel A) anatomie: ligging van de organen van het spijsverteringsstelsel (1)</i> <i>(tabel A) fysiologie: definitie en basisbegrippen van het spijsverteringsstelsel (1)</i></p>

	<p>Wijze van ontleding van de maag (2) Proces van resorptie van voedingsstoffen (2) De samenstelling en functies van alvleessap (2) De samenstelling van normale faeces (1) Bouw en functie van galblaas en galwegen (2) De samenstelling en de belangrijkste functie van gal (1) Verloop normale bilirubine- stofwisseling (2)</p>		
	<p>Pathologie Prehepatische/hepatische en posthepatische icterus (2) Braakreflex (2) Projectiel, retentie en faecaal braken (2) Afwijkingen in geur, kleur en samenstelling van braaksel en ontlasting (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • carcinomen (2) • hernia diafragmatica (2) • ontstekingen (2) • slokdarmklachten (2) • ulcus pepticum (2) • maagbloeding (2) • maagperforatie (2) • malabsorptie syndroom (2) • coeliakie (2) • ziekte van Crohn (2) • IBS (2) • hemorroïden (2) • diarree en obstipatie (2) • hepatitis A en B (2) • galstenen (2) • hernia inguinalis (2) • voedselallergie en voedselintolerantie (2) • diabetes type 1 en 2 (2) • overgewicht/obesitas (2) • non fatty acid liver disease(2) • leverdysfunctie (2) • diverticulitis (2) • colitus ulcerosa (2) 		<p>Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van het spijsverteringsstelsel (1)</i></p>

TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
ZINTUIGEN EN HUID (sensorisch systeem)		ZINTUIGEN EN HUID
<p>Anatomie en fysiologie Functies van de huid (1) Opbouw en functies lagen van de huid (2) Bouw en functie van haren, nagels, Bouw en Functie van zweet-, talg en melkklieren (1) Eigenschappen en functies van het sensorisch systeem (2) Werking smaakvorming (1) De bouw van het oog (2) Proces van beeldvorming (1) de bouw van het oor (2) Proces van geluidsvorming (1) De bouw van het evenwichtsorgaan (2) Proces van evenwichtsvorming (2)</p>		<p>Anatomie en fysiologie <i>(tabel A) anatomie: ligging van de huid en zintuigen (1)</i> <i>(tabel A) fysiologie van de huid en zintuigen (1)</i></p>
<p>Pathologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • carcinomen (2) • infecties van huid, mond, neus, oor en oog (2) • eczeem (2) • psoriasis (2) • ulcus cruris (2) • cataract (2) • glaucoom (2) • refractieafwijkingen (2) • slechthorendheid (2) • ziekte van Menière (2) • tinnitus (2) • Macula degeneratie (2) 		<p>Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van de huid en zintuigen (1)</i></p>
ZENUWSTELSEL /NEUROLOGIE		ZENUWSTELSEL /NEUROLOGIE
<p>Anatomie en fysiologie Functies van het zenuwstelsel (2) Onderdelen en functies van een zenuwcel (1) Werking prikkelgeleiding en overdracht (2) Typen zenuwcellen (1) Bouw, functies en werking van de grote hersenen (2) Bouw, functies en werking van de kleine hersenen (2) Ligging en werking van de Thalamus en de hypothalamus (2) De belangrijkste hersenzenuwen (I, II, V, VII, X) (1) De ligging, bouw en functie van het ruggenmerg (2)</p>		<p>Algemene functies zenuwstelsel Bouw en ligging: centrale zenuwstelsel en perifere zenuwstelsel (1) Functie animale zenuwstelsel en vegetatieve zenuwstelsel (1) Zenuwweefsel (1) Prikkelgeleiding en overdracht (1) Neurotransmitters (1) Netwerkvorming , Plasticiteit zenuwweefsel (1) Bouw en functies van het centrale zenuwstelsel (1) Grote hersenen (1) Tussenhersenen: thalamus en hypothalamus (1)</p>

	<p>Bouw en werking perifere zenuwstelsel (incl. Reflexen) (2) Indeling en functie motorische systeem (2) Ligging en functies vliezen rond het zenuwstelsel (2) Functies, samenstelling, ligging van liquor cerebro spinalis (2) Bouw en locatie ventrikelsysteem van de hersenen (1) Animale en het vegetatieve zenuwstelsel (2) De bloedvoorziening van de hersenen (2) Bloed-hersenbarrière (1)</p>		<p>Hersenstam (1) Kleine hersenen, ruggenmerg (1) Bouw en functies van perifere zenuwstelsel (incl. Reflexen) (1)</p>
	<p>Pathologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • carcinomen (2) • infecties (2) • Transient Ischaemic At-tack (2) • Cerebrovasculair accident (2) • Bell's paralyse (2) • carpaal tunnelsyndroom (2) • perifere neuropathie (2) • syndroom van Guillain-Barré (2) • verschillende vormen van hoofdpijn (2) • epilepsie (2) • ziekte van Parkinson (2) • multiple sclerose (2) • trauma's (2) 		<p>Pathologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verschillende vormen van hoofdpijn (1) • Epilepsie (1) • Ziekte van Parkinson (1) • Multiple sclerose (1) • Trauma's (1) • Transient Ischaemic Attack (1) • Cerebrovasculair accident (1)
	HORMOON STELSEL		HORMONAAL STELSEL
	<p>Anatomie en fysiologie</p> <p>Werkingsprincipe van hormonen (1) De ligging en de (hormonale) functie van de hypofyse en hypothalamus (2) De werking en de plaats van productie van mannelijke en vrouwelijke hormonen (1) De ligging en functie van de schildklier (hormonen) (2) De ligging en functie van de bijschildklieren (hormonen) (2) De ligging en de bouw van de bijniere (1) Functies hormoongroepen van de bijnierschors (2) Functies hormonen bijniermerg (2)</p>		<p>Anatomie en fysiologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Epifyse (2) • Hypofyse (2) • Schildklier (2) • Bijschildklieren (2) • Pancreas (2) • Bijniere (2) • Vrouwelijke en mannelijke geslachtsklieren (2)
	<p>Pathologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • diabetes mellitus (2) • hypoglycaemie en hyperglycaemie (2) • hyperthyreoïdie en hypothyreoïdie (2) 		<p>Pathologie</p> <p>Diabetes Mellitus (2) Hypofunctie en hyperfunctie van de endocriene klieren en daaraan gekoppelde ziekten (2)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Cushing (2) • Addison (2) • hypopituitarisme (2) • hyperparathyreoïdie en hypoparathyreoïdie (2) • vitamine D deficiëntie (2) • osteoporose (2) • obesitas en metabool syndroom (2) 		
	TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
	GENITAAL STELSEL		GENITAAL STELSEL
	Menstruatiecyclus (1) Primaire en de secundaire geslachtskenmerken van de man en de vrouw (1) De bouw en de functies van de eierstok en eileider (1) Bouw en functie van de baarmoeder en baarmoederwand (2) Bouw en de functie van de vagina (2) Bouw, de ligging en de functies van de zaadballen (2) De functie van de cellen van Sertoli, de cellen van Leydig (2) De ligging en functie van de zaadblaasjes (2) De bouw, de ligging en de functies van de prostaat (2) Onderdelen van de penis, de werking van de zwellichamen (1) De samenstelling van sperma (1)		De werking en de plaats van productie van de volgende hormonen bij de man: FSH, LH en testosteron (1) De werking en de plaats van productie van de volgende hormonen bij de man: FSH, LH en testosteron (1) Wat er tijdens een menstruele cyclus gebeurt in de hypofyse de eierstok en de baarmoeder (1) Het climacterium en de menopauze (1)
	Pathologie (2) <ul style="list-style-type: none"> • carcinomen; • infecties en soa's; • ovariumcyste; • menstruatieklachten; • het climacterium en de menopauze; • mastitis; • Poly cysteus ovarieel syndroom • myoom; • endometriosis; • verzakking; • infertiliteit; • prostaatklachten; • erectiestoornissen; • zwangerschapsklachten; • abortus; • graviditeit; • bekkeninstabiliteit/symfyliolyse 		Pathologie <i>(tabel A) oorzaak van ziekten van het genitaal stelsel (1)</i>

	TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
	LEVENSFASE		LEVENSFASE
	<p>Pathologie/Pediatrie (2) koorts en vlekken; geslachtsafwijkingen (2) spina bifida, hydrocefalus (2) aangeboren afwijkingen van hart- en bloedsomloop (2) pervasieve stoornissen (2) pylorusstenose (2) atresie / stenose in het maagdarmkanaal (2) congenitale hernia diafragmatica (2) congenitale heupluxatie (2) afwijkingen van de ledematen (2) meningitis (2) encefalitis (2) chronische sereuze otitis media (2) acute dyspneu bij kinderen (2) constitutioneel eczeem (2) vergiftigingen (2) (= EHBO) acute lymfatische leukemie (2) buikpijn (2) groei- en ontwikkelingsstoornissen (2) rode hond (Rubella) waterpokken (varicella) bof (parotitis epidemica) mazelen (morbilli)</p>		

VAKGROEP NATUURGENEESKUNDE	VAKGROEP PSYCHOSOCIAAL
Algemene eindtermen A en B	Algemene eindtermen A en C
PSYCHOLOGIE	PSYCHOLOGIE
TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS	TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
DEELGEBIEDEN PSYCHOLOGIE	DEELGEBIEDEN PSYCHOLOGIE
Biologische benadering (1) Leertheoretische benadering (1) Humanistische benadering (1) Systeem theoretische benadering (1)	Biologische benadering (1) Leertheoretische benadering (2) Humanistische benadering (1) Systeem theoretische benadering (1)
	LEREN GEHEUGEN DENKEN EN INTELLIGENTIE
	Verschillende leervormen (1) Functie en werking van het geheugen (1) Problemen met het geheugen (2) Vormen van denkprocessen (1) IQ testen, toepassing en betekenis (1)
TOEGEPASTE (ONTWIKKELINGS) PSYCHOLOGIE EN KLINISCHE PSYCHOLOGIE	TOEGEPASTE (ONTWIKKELINGS) PSYCHOLOGIE EN KLINISCHE PSYCHOLOGIE
Persoonlijkheidsontwikkeling (2) Leeftijdswijzen en bijbehorende ontwikkelingstaken (2) Psychopathologie en maatschappij (2)	Persoonlijkheidsontwikkeling (2) Leeftijdswijzen en bijbehorende ontwikkelingstaken (2) Psychopathologie en maatschappij (2)
Veroudering/ sterven Ouderdomsproblematiek (2) Dementie (2) Rouwproblematiek (2)	Veroudering/ sterven Ouderdomsproblematiek (2) Dementie (2) Rouwproblematiek (2)
PSYCHOPATHOLOGIE	PSYCHOPATHOLOGIE
	Psychopathologie en herkennen van risicodragende situaties voor cliënt (1) Algemene kenmerken psychopathologie (1) Risico dragende situaties als: seksueel misbruik, verwaarlozing, mishandeling, onderdrukking, werken met gevaarlijke stoffen, druggebruik (3)

			Diagnostisch proces binnen psychiatrie (1)
	DSM-IV en V systeem en verschillen daartussen (1) Algemene kenmerken psychopathologie (1) Diagnostisch proces psychopathologie (1) Stoornissen (2) <ul style="list-style-type: none"> • schizofrenie en andere psychotische stoornissen; • stemmingsstoornissen; • angststoornissen; • somatoforme stoornissen; • eetstoornissen; • slaap/waakstoornissen; • persoonlijkheidsstoornissen; • autismespectrum-stoornissen; • aandachts- en gedragsstoornissen; • verslavingsproblematiek. 		DSM-IV en V systeem en verschillen daartussen (1) Voor- en nadelen DSM-V en consequenties professioneel handelen (2) Stoornissen (4) <ul style="list-style-type: none"> • schizofrenie en andere psychotische stoornissen; • stemmingsstoornissen • angststoornissen • dissociatieve stoornissen • somatoforme stoornissen • eetstoornissen • seksuele stoornissen en gender identiteitsstoornissen • slaap / waakstoornissen • stoornissen in de impuls-controle • persoonlijkheidsstoornissen • aanpassingsstoornissen • autismespectrumstoornissen • aandachts- en gedragsstoornissen • verslavingsproblematiek • psycho-organische stoornissen
	Psychofarmaca: <ul style="list-style-type: none"> • benzodiazepinen (1) • antidepressiva (de klassieke, MAO-remmers en SSRI's); • antipsychotica (de klassieke en de atypische); • stemmingsstabilisatoren (Lithium, anti-epileptica); • psychostimulantia (Ritalin, Concerta, Stratera); 		Psychofarmaca en bijwerkingen daarvan (2) <ul style="list-style-type: none"> • benzodiazepinen; • antidepressiva (de klassieke, MAO-remmers en SSRI's); • antipsychotica (de klassieke en de atypische); • stemmingsstabilisatoren (Lithium, anti-epileptica); • psychostimulantia (Ritalin, Concerta, Stratera); Motiveren tot gebruik (bij)werkingen kennen en hier- over informatie opzoeken (2)
			GEBUIK VRAGENLIJSTEN
			Typen (screeninglijsten voor UHR, depressie, angst, ADHD, ASS etc. en gebruik daarvan (2)
			BASISVAARDIGHEDEN M.B.T. COGNITIEVE GEDRAGSTHERAPIE (CGT)
			Eenvoudige functie analyses en betekenis analyses, cognitieve technieken (2)
	PSYCHIATRISCHE BEHANDELING		PSYCHIATRISCHE BEHANDELING

	Psychotherapie in grote lijnen, psychofarmaca, cognitieve attributies, therapietrouw bij gebruik van psychofarmaca, psycho-educatie (1)		Psychotherapie in grote lijnen, psychofarmaca, cognitieve attributies, therapietrouw bij gebruik van psychofarmaca, psycho-educatie (1)
	TABEL B. EINDTERMEN MEDISCHE BASISKENNIS		TABEL C. EINDTERMEN PSYCHOSOCIALE BASISKENNIS
	GESPREKSVAARDIGHEDEN		GESPREKSVAARDIGHEDEN
	Begrippen als (2) <ul style="list-style-type: none"> • non verbaal gedrag; • verbaal volgen; • gebruik stiltes; • samenvatten; feedback; • doorvragen; • reflecteren; • concretiseren; • interpretatie; • confrontatie; • eigen voorbeelden geven; • terugkoppelen naar doelen; • situatie verduidelijken; • afsluiten van gesprek. 		Begrippen als (2) <ul style="list-style-type: none"> • non verbaal gedrag; • verbaal volgen; • gebruik stiltes; • samenvatten; feedback; • doorvragen; • reflecteren; • concretiseren; • interpretatie; • confrontatie; • eigen voorbeelden geven; • terugkoppelen naar doelen; • situatie verduidelijken; • afsluiten van gesprek.
	THERAPEUTISCHE BASISVAARDIGHEDEN		THERAPEUTISCHE BASISVAARDIGHEDEN
	Begrippen als (2) <ul style="list-style-type: none"> • empathie; • congruentie; • onvoorwaardelijke acceptatie; • attitude van de therapeut. 		Begrippen als (2) <ul style="list-style-type: none"> • empathie; • congruentie; • onvoorwaardelijke acceptatie; • attitude van de therapeut.
	RODE EN GELE VLAGGEN		RODE EN GELE VLAGGEN
Symptomen worden erkend door lessen en studie	Medische en psychosociale signalen op- merken die (mogelijk) aanleiding geven voor verwijzing naar een BIG geregistreerde zorgverlener, en daarnaar handelen Medische en psychosociale signalen (zie rode en gele vlaggen zie H5) (4)	Symptomen worden erkend door lessen en studie	Medische en psychosociale signalen op- merken die (mogelijk) aanleiding geven voor verwijzing naar een BIG geregistreerde zorgverlener, en daarnaar handelen Medische en psychosociale signalen (zie rode en gele vlaggen zie H5) (4)

RODE VLAGGEN

☐ hyperhydrosis
☐ hartkloppingen waarbij de hartslag irregulair en inequaal is (tijdsinterval tussen de slagen wisselt steeds en harde slagen / zachtere slagen wisselen elkaar af)
☐ wanneer iemand in rust een hartslag heeft van meer dan honderd slagen per minuut
☐ krampachtige spierpijnen over de borstkas
☐ verminderd ademgeruis aan 1 zijde van de borstkas
☐ acute schouderpijn (vnl. links) met zweten
☐ pijn in één arm, eventueel met bleek zien, zweten en een klamme huid
☐ acute dyspnoe
☐ hemoptoë
☐ braken en diarree in het algemeen, in de zwangerschap en bij zuigelingen en jonge kinderen
☐ obstipatie zonder duidelijke oorzaak
☐ (nieuw of oud) bloed bij de ontlasting
☐ gewichtsverlies
☐ acute (nieuwe) buikpijn in het algemeen en in het bijzonder bij kinderen
☐ herhaalde buikklachten
☐ algehele zwelling van het buikgebied
☐ pijn in de onderbuik bij vrouwen
☐ mogelijke gezondheidsrisico's van dysfagie
☐ een onverklaarbare droge mond
☐ een pijnlijke en/of stijve nek
☐ gezwollen enkel aan één zijde en gezwollen enkels aan beide zijden
☐ zwellingen in de nek bij zuigelingen en kinderen
☐ loopproblemen (mank lopen, kreupel zijn, pijn bij lopen en niet willen lopen) bij kinderen
☐ plotselinge duizeligheid en/of flauwte
☐ tintelingen en/of tastverlies
☐ tremoren
☐ pijn in het gezicht
☐ afasie
☐ een acute visus stoornis
☐ pijn in en/of rondom het oog
☐ onverklaarbare heesheid en stemverlies
☐ rugpijn eventueel met uitstralingspijn(been)
☐ hematurie
☐ post-meopauzaal bloedverlies bij vrouwen
☐ paarse verkleuring van de huid bij kinderen
☐ zwellingen onder de huid
☐ bewustzijnsveranderingen
☐ onverklaarbaar veel dorst
☐ onverklaarbare veel plassen
☐ pijn op de borst
☐ onbegrepen moeheid
☐ onbegrepen koorts

GELE VLAGGEN

☐ zeer somber en lusteloos gedrag
☐ waanbeelden wanen/hallucinaties
☐ angsten
☐ slaap / waakstoornissen
☐ verwardheid
☐ hallucinaties
☐ UHR-psychose symptomen (moeite met het contact, vreemde gedachtegangen)
☐ agressie en impulscontrole leidend tot problemen in de dagelijkse omgang
☐ chaos: moeite met plannen, komt afspraken niet na
☐ levensbedreigende doodswens
☐ hulpverlener snapt patiënt niet